

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. S.**, bývajúceho v Č.Č., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakobom, advokátom v Košiciach, Nerudova 9, proti odporcovi **Agropotravinárskemu družstvu Malčice**, so sídlom v Malčiciach, IČO: 31 713 891, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák, Bröstl, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, IČO: 36 861 472, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Alexander Bröstl, o **nahradenie prejavu vôle**, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp.zn. 24 C 263/2015, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. novembra 2015 sp.zn. 3 Co 539/2015, takto

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Michalovce uznesením z 3. júla 2015 č.k. 24 C 263/2015-27 zakázal odporcovi nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú evidované Okresným úradom Michalovce, katastrálny odbor, okres Michalovce, Obec Č., katastrálne územie Č., a to pozemkami zapísanými na LV č. X. na parcele registra „E“ KN č. 3149 vo výmere 5647 m², druh pozemku orná pôda v spoluvlastníckom podiele 1/8, na parcele registra „E“ KN č. 3345 vo výmere 2325 m², druh pozemku orná pôda v spoluvlastníckom podiele 1/8, a to previesť vlastnícke právo (spoluvlastnícke právo) k nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby, alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby do právoplatného skončenia vo veci samej a previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam (dať ich do nájmu, podnájmu,

bezplatného užívania tretím osobám), ktorých doba trvania presiahne čas, ktorým sa súdny dvor spor vo veci samej právoplatne skončí. V odôvodnení konštatoval, že ide o predbežné opatrenie, o ktorom súd rozhodol po začatí konania (§ 102 O.s.p.), ktorého predmetom je nahradenie prejavu vôle. Podrobne rozobral zmysel, účel predbežného opatrenia a podmienky jeho nariadenia. Uviedol, že navrhovateľ je podielovým spoluvlastníkom špecifikovaných nehnuteľností, ktorý dostatočne osvedčil potrebu predbežným opatrením navrhovanej úpravy pomerov medzi účastníkmi, keď tvrdil a preukázal (kúpnyimi zmluvami), že medzi spoločnosťami dochádza k prevodom nehnuteľností a odporca na mimosúdne návrhy odstrániť porušenie jeho predkupného práva nereagoval. Navrhovateľ odôvodnil potrebu dočasnej úpravy vzťahov predbežným opatrením tým, že spoločníci a konatelia odporcu sú aj nimi v iných spoločnostiach, ktoré tiež vykonávajú podnikateľskú činnosť v oblasti poľnohospodárskej, rastlinnej a živočíšnej výroby, ktoré spoločnosti majú spoločné sídlo. Tieto obchodné spoločnosti aj v minulosti prevádzali spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam medzi sebou a robia tak naďalej, pričom aktívne vykupujú spoluvlastnícke podiely k pozemkom v katastrálnych územiach, v ktorých navrhovateľ namietal porušovanie jeho predkupného práva. Navrhovateľ poukázal aj na to, že odporca vôbec nereagoval na výzvy na predloženie ponuky na kúpu nehnuteľností, ku ktorým si uplatňuje predkupné právo a zároveň odporca nereagoval ani na kvalifikovaný návrh kúpnej zmluvy, ktorý mu adresoval. Je zrejmé, že odporca nemá záujem žiadnym spôsobom rešpektovať zákonom stanovené predkupné právo navrhovateľa, a teda nechce, aby zákonným spôsobom nadobudol vlastnícke právo (spoluvlastníctvo) k pozemkom, ku ktorým v rozpore so zákonom nadobudol vlastnícke právo (spoluvlastníctvo) on sám. Podľa názoru navrhovateľa, vzhľadom na správanie sa odporcu, je dôvodný predpoklad, že odporca bude prevádzať nehnuteľnosti medzi subjektmi, ktoré sú si personálne prepojené, a to len za účelom, aby zmarili nadobudnutie nehnuteľností zákonným spôsobom alebo predmetné nehnuteľnosti zaťaží záložným právom alebo inou ťarchou v prospech tretej osoby. Postavenie odporcu sa pritom nariadením predbežného opatrenia nijako nezmení, lebo až do rozhodnutia vo veci samej ako vlastníka jeho užívacie práva nebudú žiadnym spôsobom obmedzené. Zároveň sa nariadeným predbežným opatrením zabráni špekulatívnym a účelovým prevodom medzi odporcom a právnickými osobami, ktorých konatelia a spoločníci vystupujú tiež ako konatelia a spoločníci. Súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a preto ani podľa § 76 ods. 4 O.s.p. ďalšie dôvody neuvádzal.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie odporcu uznesením z 11. novembra 2015 sp.zn. 3 Co 539/2015 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcovi po dobu jedného roka od doručenia tohto uznesenia nakladať so spoluvlastníckym podielom 1/8 k nehnuteľnostiam, ktoré sú evidované Okresným úradom Michalovce, katastrálny odbor, okres Michalovce, Obec Č., katastrálne územie Č., zapísaných na LV č. X. ako parcela registra „E“ KN č. 3149 vo výmere 5647 m², druh pozemku orná pôda, parcela registra „E“ KN č. 3345 vo výmere 2325 m², druh pozemku orná pôda, a to previesť spoluvlastnícky podiel k uvedeným nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby. V prevyšujúcej časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Dospel k záveru, že odvolanie odporcu je čiastočne dôvodné. Konštatoval, čo je predmetom konania vo veci samej. Poukázal na charakter predbežného opatrenia, na podmienku a predpoklady jeho nariadenia. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci je významná predovšetkým skutočnosť, že predmetom kúpnej zmluvy, ktorej uzavretím malo dôjsť k porušeniu predkupného práva navrhovateľa, bol spoluvlastnícky podiel 1/8 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X., katastrálne územie Č.. Je vylúčené, aby sa navrhovateľ mohol domáhať nariadenia predbežného opatrenia uložením zákazu previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k sporným nehnuteľnostiam, pretože možnosť rozhodovania sa podielového spoluvlastníka o spôsobe užívania veci je limitovaná veľkosťou jeho spoluvlastníckeho podielu. Pri užívaní veci ide totiž o hospodárenie so spoločnou vecou (§ 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka), o ktorom rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Preto odvolací súd zamietol návrh v časti, ktorou sa navrhovateľ domáhal uloženia zákazu previesť užívacie práva na tretie osoby. Podľa jeho názoru je pre ochranu práv navrhovateľa postačujúce iba čiastočné vyhovenie návrhu v zmysle výroku jeho uznesenia. Odvolací súd považoval za dôvodnú obavu navrhovateľa z možného ďalšieho prevodu nehnuteľností inej právnickej osobe, predovšetkým právnickej osoby spriaznenej s odporcom. Trvanie nariadenia predbežného opatrenia obmedzil na uvedenú dobu podľa § 76 ods. 3 posledná veta O.s.p. Konštatoval, že došlo k pochybeniu prvostupňového súdu tým, že spolu s uznesením o nariadení predbežného opatrenia nedoručil odporcovi aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Toto však nemohol odstrániť postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. vzhľadom na znenie § 221

ods. 3 O.s.p. a zároveň poukázal na to, že celý obsah návrhu je obsiahnutý v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie odporca. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že postupom odvolacieho súdu, spočívajúcim v nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Podľa neho odvolací súd nezdôvodnil rozhodnutie vyčerpávajúcim spôsobom zo všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk, ktorých posúdenie bolo nevyhnutné pre záver o dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia. Zároveň mal za to, že postupom prvostupňového súdu došlo k odňatiu mu možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), a to tým, že mu nebol doručený návrh na začatie konania a jeho prílohy. Preto nemal možnosť komplexne sa brániť v rámci odvolacieho konania, nakoľko mu nebol známy obsah návrhu na začatie konania, resp. na nariadenie predbežného opatrenia ani jeho prílohy. Mal za to, že nedoručenie tohto podania nenahrádza prepísanie jeho obsahu do odôvodnenia uznesenia prvostupňového súdu tak, ako uvádza odvolací súd a poukázal pritom na § 75 ods. 8 O.s.p.

Navrhovateľ považoval dovolanie za neprípustné a navrhol ho odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednáwanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení.

Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., tieto ustanovenia ale neplatia, ak ide (o.i.) o uznesenie o predbežnom opatrení (pozri § 239 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie odporcu smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, preto dovolanie proti nemu je v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

So zreteľom na povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesnej vade konania spôsobujúcej zmätočnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie v zmysle § 239 O.s.p. prípustné. Právne relevantné nie je však samo tvrdenie dovolateľa o takejto vade, ale iba zistenie, že v konaní k takejto vade skutočne došlo. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na to, či v danej veci postupom a rozhodnutím súdov nižšieho stupňa nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V súvislosti s námietkou o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba uviesť, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo

3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa je uvedený obsah a dôvody návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia. Sú citované aplikované zákonné ustanovenia vo vzťahu k predbežným opatreniam, podrobne rozobratý zmysel, účel predbežného opatrenia a predpoklady jeho nariadenia súdom. Súd podrobne uviedol aj dôvody, pre ktoré sa plne stotožnil so skutkovým a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne uviedol dôvody, pre ktoré považoval odvolanie odporcu len za čiastočne opodstatnené a v akom rozsahu. Preto nebol dôvod na postup podľa druhej vety citovaného stanoviska. Napokon odvolací súd odôvodnil aj aplikáciu § 76 ods. 3 posledná veta O.s.p. vo vzťahu k trvaniu predbežného opatrenia, ktoré nariadil (v rozsahu ako zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu).

Odporca namietal tiež odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) postupom súdu prvého stupňa v tom, že mu nedoručil návrh na nariadenie predbežného opatrenia a jeho prílohy spolu s uznesením o nariadení predbežného opatrenia.

Podľa § 75 ods. 8 O.s.p. o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa, uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol doručený okresnému súdu (spolu s návrhom vo veci samej, t.j. na nahradenie prejavu vôle) 1. júna 2015. Súd prvého stupňa predbežné opatrenie nariadil uznesením z 3. júla 2015, ktoré bolo

odporcovi doručené 8. júla 2015 bez návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Následne po úprave sudcu bol návrh odporcovi doručený 27. júla 2015. Odporca podal proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, odvolanie.

Uvedené procesné pochybenie (nedoručenie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia spolu s uznesením o jeho nariadení) odporca namietal aj v odvolaní. Odvolací súd sa s ním vysporiadal, keď konštatoval, že nemohol postupovať podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a na odvolanie odporcu uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť, lebo tak mohol urobiť len vtedy, ak by konanie zastavoval (§ 221 ods. 3 O.s.p.), čo nebol daný prípad.

Teda, ako vyplýva z citovaného § 75 ods. 8 O.s.p., súd rozhoduje o nariadení predbežného opatrenia aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa pred rozhodnutím súdu o predbežnom opatrení ostatným účastníkom konania nedoručuje. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia súd doručí ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Takáto úprava vytvára priestor na to, aby sa odporca dozvedel o predbežnom opatrení až v okamihu, keď je voči nemu účinné. Ak by sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručoval odporcovi skôr, ako o ňom bolo rozhodnuté, odporca by mohol veci zariadiť tak, aby následne nariadené predbežné opatrenie stratilo význam. Záujem na rýchlej a účinnej dočasnej ochrane práv navrhovateľa má prednosť pred právom odporcu vyjadriť sa k navrhovaným skutočnostiam.

Je síce pravdou, že odporcovi, ako vyplýva zhora, spolu s rozhodnutím, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené, nebol doručený aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia s prílohami, ale súd prvého stupňa tak urobil dodatočne (návrh na nariadenie predbežného opatrenia odporcovi doručil 27. júla 2015). Odporcovi tým, že mu súčasne s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené, nebol doručený i návrh na nariadenie predbežného opatrenia, sa neodňalo žiadne právo konať pred súdom. Odporca podal proti uzneseniu, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené, včas odvolanie, ktoré podrobne odôvodnil. Po dodatočnom doručení návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odporca mal možnosť doplniť dôvody svojho odvolania a prípadne tak reagovať na skutočnosti tvrdené v návrhu (obdobné závery vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 26. augusta 2010, sp.zn. 6 Cdo 143/2010). Dovolací súd poznamenáva, že dôvody, z ktorých sa navrhovateľ domáhal nariadenia predbežného opatrenia, boli obsahom odôvodnenia

rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako napokon konštatoval aj odvolací súd.

Pokiaľ odporca namietal, že uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (pozri § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (pozri R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, lebo o nich bude rozhodnuté v rozhodnutí vo veci samej (§ 145 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. apríla 2016

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

